

# Lausunto Traficom:lle tieliikenteen lupa- ja kuljettajantutkintopalveluiden palvelupisteverkko -selvityksestä

KHALL 09.02.2026 § 44  
2884/08.00.00/2026

Valmistelija

Mika Hatanpää

Liikenne- ja viestintävirasto Traficom on julkaissut selvityksen tieliikenteen lupa- ja kuljettajantutkintopalveluiden palvelupisteverkosta sekä palvelupisteiden vähentämisen vaikutuksista. Palvelut ovat nykyisin ulkoistettu Ajovarma Oy:lle ja niitä tarjotaan valtakunnallisesti vähintään 94 palvelupisteessä 92 kunnassa. Palvelupisteiden käyttö vaihtelee huomattavasti: osa pisteistä on avoinna vain yhden päivän kuukaudessa ja asiakasmäärät ovat pieniä.

Selvityksessä arvioidaan, että palvelupisteverkkoa harventamalla voidaan saavuttaa jonkin verran kustannussäästöjä, pääasiassa toimitilakustannuksista. Suurimmillaan säästöpotentiaali olisi noin 8–16 %, mikäli palvelupisteiden määrä vähenisi 48 pisteeseen nykyisestä 94:stä. Samalla todetaan, että ei ole varmaa, välittyisivätkö säästöt asiakashintoihin kilpailutuksissa.

Palvelupisteiden vähentäminen heikentäisi palveluiden saavutettavuutta erityisesti harvaan asutuilla alueilla. Jos verkko supistettaisiin 48 palvelupisteeseen, matka-aika yli tunnin mittaiseksi pitenisi noin 118 000 asukkaalla verrattuna nykytilanteeseen.

Selvityksessä tarkastellaan myös ajokokeen liikenneympäristön direktiivivaatimuksia. Nykyisistä palvelupisteistä 56 sijaitsee paikkakunnalla, joka vastaa hyvin ajokorttidirektiivin edellytyksiä. Ajokokeista 93 % tehdään nykyisin direktiivin mukaisessa ympäristössä, ja harvennetuissa verkoissa osuus voisi nousta jopa 95–99 prosenttiin.

Traficomien raportti toimii taustamateriaalina palvelupisteverkkoa koskeville valtakunnallisille päätöksille eikä sisällä suoraa ehdotusta valittavaksi vaihtoehdoksi.

Yritysvaikutukset

-

Esittelijä

Kaupunginjohtaja Mika Hatanpää

Päätösehdotus

Kankaanpään kaupunginhallitus antaa Traficomien palvelupisteselvityksestä seuraavanlaisen lausunnon:

Kankaanpään kaupunki suhtautuu esitettyihin palvelupisteverkoston karsimiseen tähtääviin vaihtoehtoihin erittäin kriittisesti, erityisesti siltä osin kuin ne voisivat johtaa Kankaanpään palvelupisteen lakkauttamiseen.

**Palveluiden saavutettavuus heikkenee kohtuuttomasti maaseutualueilla**

Selvityksessä todetaan, että palvelupisteverkoston supistaminen heikentäisi palveluiden saavutettavuutta erityisesti harvaan asutuilla

alueilla. Mikäli palvelupisteitä vähennettäisiin merkittävästi, matka-aika yli tunnin mittaiseksi pitenisi jopa noin 118 000 asukkaalla verrattuna nykytilanteeseen.

Kankaanpään kaupunki korostaa, että tällainen kehitys asettaisi seutukaupungit ja niiden asukkaat eriarvoiseen asemaan suhteessa suuriin kaupunkiseutuihin. Julkisten peruspalvelujen tulee olla kohtuullisesti saavutettavissa koko maassa.

### **Kankaanpään palvelupisteellä on merkittävä alueellinen rooli**

Kankaanpään palvelupiste palvelee laajaa väestöpohjaa Pohjois-Satakunnan alueella. Palvelupisteen lakkauttaminen tarkoittaisi käytännössä sitä, että asiointi siirtyisi esimerkiksi Poriin, mikä lisää sekä ajallista että taloudellista rasitetta erityisesti:

- nuorille kuljettajantutkintoon osallistuville
- yrityksille ja ammattikuljettajille
- ikäihmisille

Palveluiden tarve kohdistuu merkittävässä määrin nuoriin 15–18-vuotiaisiin sekä ikäihmisiin, joilla ei julkisten liikenneyhteyksien puuttuessa useinkaan ole mahdollisuutta asioida itsenäisesti etäämmällä sijaitsevilla palvelupisteillä. Tutkinto- ja lupapalveluiden aukiolo virka-aikaan johtaisi palvelupisteiden etääntyessä nuorten lisääntyneisiin poissaoloihin koulusta sekä heidän kyyditsemiseensä osallistuvien huoltajien poissaoloihin työstä.

Ikäihmisten osalta asiointi- ja tutkintopaikan siirtyminen kauemmas ja vieraaseen ympäristöön voi muodostua tosiasialliseksi esteeksi ajokortin uusimiselle, mikä heikentää heidän mahdollisuuksiaan selviytyä itsenäisesti kotona mahdollisimman pitkään. Lisäksi palvelupisteiden keskittäminen aiheuttaa tarpeetonta liikkumista, josta syntyy sekä taloudellisia lisäkustannuksia että merkittäviä ympäristövaikutuksia.

Palvelupisteiden merkitys ei ole ainoastaan hallinnollinen, vaan ne tukevat myös alueiden elinvoimaa ja työssäkäyntiä.

### **Kankaanpään liikenneympäristö soveltuu erinomaisesti ajokokeisiin ja ajoharjoitteluun**

Kankaanpään kaupunki painottaa, että Kankaanpäässä on erinomaiset edellytykset kuljettajantutkintojen suorittamiseen. Paikkakunnalla voidaan toteuttaa ajokokeessa ja ajoharjoittelussa kaikki vaadittavat osa-alueet monipuolisessa liikenneympäristössä.

Kankaanpää tarjoaa käytännössä turvalliset ja kattavat olosuhteet niin taajama-, maantie- kuin erilaisiin liikennetilanteisiin liittyvien tutkintosuoritusten järjestämiseksi. Näin ollen ei ole perusteltua esittää palvelupisteen lakkauttamista, sillä perusteella, että ajokokeiden vaatimukset eivät täällä täytyisi.

### **Kankaanpään palvelupisteen tarve on käytännössä huomattavasti suurempi kuin tilastot osoittavat**

Kankaanpään kaupunki pitää erittäin tärkeänä tuoda esiin, että palvelupisteen todellinen käyttö ja tarve ovat selvästi suuremmat kuin Ajovarman tilastoihin mahdollisesti kirjautuvat asiakasmäärät.

Porin Prikaatin ajokoulutuksen mukaan pelkästään viime vuoden aikana Kankaanpään toimipisteeltä on hoidettu merkittävä määrä lakisääteisiä palveluja, joita ei ole mahdollista siirtää pelkästään verkkoon:

- 207 kpl valtakirjalla haettuja ADR-ajolupahakemuksia (sisältäen jatko- ja säiliökokeet)
- 12 kpl ammattipätevyyskoulutuksen aloitusilmoituksia
- 362 kpl oppilasilmoituksia
- 38 kpl ajokorttiluokan korotuksia (C, C1E, CE)

Lisäksi Porin Prikaatin ajokoulutuksessa suoritetaan huomattava määrä kokeita, jotka eivät näy Kankaanpään toimipisteen asiakastilastoissa:

- 350 kpl ammattipätevyyskokeita
- 431 kpl ajokokeita

Kokeita vastaanottavat Puolustusvoimien sekä Ajovarman henkilöstö, ja toiminnan sujuvuus on vahvasti sidoksissa siihen, että Kankaanpään toimipiste on käytettävissä.

### **Autokoulujen koulutuksen merkittävä volyymi**

Myös autokoulutoiminnan näkökulmasta Kankaanpään palvelupiste on välttämätön. Vuoden 2025 aikana Kankaanpäässä on tehty 1019 ajokoe- ja teoriakoemerkintää pelkästään autokoulujen asiakkaiden osalta, minkä lisäksi palvelupisteessä hoidetaan kaikki lupapalveluihin liittyvät asiat.

Tämä osoittaa selvästi, että Kankaanpään palvelupiste ei ole marginaalinen tai vähäisessä käytössä oleva palvelupiste, vaan se palvelee erittäin aktiivisesti sekä yksityisiä kansalaisia että merkittäviä viranomais- ja koulutustoimijoita.

### **Esitetyt säästöt ovat marginaalisia**

Selvityksen mukaan palvelupisteverkoston supistamisesta saatavat säästöt ovat suhteellisen pieniä, arviolta enintään noin 8–16 prosenttia. Lisäksi raportissa todetaan, ettei ole varmuutta siitä, välittyisivätkö säästöt asiakashintoihin kilpailutusten yhteydessä.

Kankaanpään kaupunki katsoo, että näin marginaaliset säästöt eivät oikeuta palvelutason merkittävää heikentämistä ja alueellisen yhdenvertaisuuden vaarantamista.

### **Kuljettajantutkintopalveluiden fyysinen saatavuus on välttämätöntä**

Digitaalisten palvelujen kehittäminen on tärkeää, mutta kuljettajantutkinto- ja lupapalvelut sisältävät edelleen vaiheita, joita ei voida hoitaa sähköisesti. Ajokokeet, henkilöllisyyden varmistaminen sekä asiointi erityisryhmien kohdalla edellyttävät lähipalvelua.

Palvelupisteverkoston supistaminen heikentää siten konkreettisesti kansalaisten mahdollisuuksia hoitaa em. asioita.

Kankaanpään kaupunki katsoo, että palvelupisteverkoston supistaminen, ja erityisesti Kankaanpään palvelupisteen lakkauttaminen, olisi alueellisesti kohtuutonta, kansalaisten yhdenvertaisuuden vastaista ja seutukaupunkien elinvoimaa heikentävää.

Liikenne- ja viestintäministeri Lulu Ranne on vastauksessaan kansanedustaja Arto Satosen kirjalliseen kysymykseen todennut, että Parkanon alueen asukkaat voivat hyödyntää myös Kankaanpään palvelupisteen palveluita. Kankaanpään kaupunki pitää tätä kannanottoa merkittävänä osoituksena siitä, että Kankaanpään palvelupiste on tunnistettu osaksi laajaa alueellista palvelukokonaisuutta ja sillä on laajempaa merkitystä kuin pelkästään Pohjois-Satakunnan ja Kankaanpään kaupungin omille asukkaille.

Kankaanpään kohdalla palvelupisteen poistaminen ei ole millään tavalla perusteltua, kun otetaan huomioon toimipisteen aktiivinen käyttö sekä Puolustusvoimien, autokoulujen että alueen asukkaiden laaja palvelutarve.

Kankaanpään kaupunki pitää välttämättömänä, että myös jatkossa kuljettajantutkinto- ja lupapalvelut ovat saavutettavissa Kankaanpäässä.

#### Päätös

Ehdotus hyväksyttiin.

#### Täytäntöönpano

Liikenne- ja viestintävirasto Traficom / Kirjaamo /  
Marjo Immonen, johtava asiantuntija, Traficom  
Henna Anttila, osastopäällikkö, Traficom

#### Lisätietoja antaa

Kaupunginjohtaja Mika Hatanpää, 044 577 2210

---